

บทความส่งเสริมการเกษตร
เรื่อง โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและชุมชนดีเด่น ภาคตะวันออก

ชุดกาญจน์ เพียรธรรม
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

ด้วยกรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ส่งเสริมการผลิตพืชผัก ไม้ผล และถั่วเมล็ดแห้งในโรงเรียนและขยายผลสู่ชุมชน เพื่อให้มีผลผลิตเป็นอาหารสำหรับเด็กนักเรียนได้ครบตามเกณฑ์ตลอดปี ให้มีผลผลิตพอเพียงสม่ำเสมอและยั่งยืน ให้นักเรียนมีความรู้และทักษะด้านการผลิตพืช การป้องกันกำจัดโรคและแมลง และให้โรงเรียนเป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้ ความสามารถบริหารจัดการกิจกรรมให้ต่อเนื่องยั่งยืนพึ่งตนเองได้นั้น

กรมส่งเสริมการเกษตรให้สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๓ จังหวัดระยอง แต่งตั้งคณะกรรมการไปคัดเลือกโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและชุมชนของภาคตะวันออก ผลการตัดสินโรงเรียนที่ชนะเลิศคือ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านนายาว ตั้งอยู่ที่ หมู่ ๑๙ ตำบลทุ่งกระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา มีพื้นที่ ๓๗ ไร่ ๑ งาน ๗๕ ตารางวา ปัจจุบันมีเด็กนักเรียนชั้น ป.๑- ป.๖ จำนวน ๔๒๐ คน มีครูทั้งหมด ๒๔ คน โดยมี ร.ต.ต.พัชร์เดช ไชยทะ เป็นครูใหญ่

โดยมีคำขวัญของโรงเรียน “พืชผักเขียวขจี เรียนดี กีฬาเด่น เน้นคุณธรรม”

กิจกรรมของโรงเรียน มี ๖ กิจกรรมคือ

๑. กิจกรรมการปลูกผัก

- ผักกินใบ เช่น คื่นช่าย ผักบุ้ง
                  กวางตุ้ง โดยปลูก
                  หมุนเวียนสลับกัน
- ผักเถาเครือ เช่น ถั่วแปบ บวบ

หอม พริกทอง ผักปลัง น้ำเต้า

นอกจากปลูกเป็นอาหารแล้วยังนำมาใช้เป็นซุ้มให้สวยงาม

๒. กิจกรรมเพาะเห็ดนางฟ้า ซึ่งเป็นอาหารแทนโปรตีน เป็นการฝึกให้เด็กได้มีความรู้และทำกิจกรรมร่วมกัน

๓. กิจกรรมปลูกไม้ผล เช่น มะพร้าว กลั้ว มะม่วง ซึ่งผลผลิตที่ได้นำมาแปรรูปให้กับเด็กนักเรียนได้รับประทาน

๔. กิจกรรมพืชเรียนรู้สรรพคุณของสมุนไพรที่กำจัดแมลงศัตรูพืช โดยไม่ต้อง

สมุนไพร ความรู้เรื่องสมุนไพร ทำให้เด็กได้ใช้เป็นยารักษาโรค และนำไปใช้ในการป้องกันใช้สารเคมี

๕. กิจกรรมเลี้ยงปลา เลี้ยงกบ ให้นักเรียนได้รับอาหารโปรตีนที่เพียงพอ และหลากหลาย อีกทั้งมีความรู้และเกิดทักษะในการเลี้ยงปลา เลี้ยงกบ

๖. กิจกรรมการเลี้ยงไก่ นอกจากเป็นอาหารส่วนที่มีมากทางโรงเรียนจะนำไปจำหน่ายในชุมชน ทำให้นักเรียนมีความรู้ในการทำบัญชีของสหกรณ์โรงเรียนเพิ่มขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้รับอาหารโปรตีนที่เพียงพอเป็นการทำกิจกรรมร่วมกับครู และนักเรียนบางคนนำความรู้จากโรงเรียน

ไปเลี้ยงไก่ที่บ้านของตนเอง ในส่วนของการประกอบอาหารกลางวันให้เด็กนักเรียน ก่อนเปิดเรียนเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจะวางแผนกำหนดการปลูกพืชและเมนูอาหารสำหรับเด็กนักเรียน และมีผู้ปกครองเด็กมาทำหน้าที่ประกอบอาหารกลางวันให้นักเรียนวันละ ๓ คน ในอดีตเด็กนักเรียนต้องแบ่งเวลามาประกอบอาหาร

ความรู้และการเกษตรมีอาหารการมะนาว

กลางวันร่วมกับคุณครู เพื่อให้เพื่อนๆ ได้มีอาหารกลางวันรับประทาน ทำให้เด็กมีเวลาเรียนสม่ำเสมอ นอกจากกิจกรรมของนักเรียนที่ต้องฝึกให้เด็กมีฝึกแล้ว ยังต้องร่วมกันกับนักวิชาการส่งเสริมส่งเสริมให้ชุมชนผลิตอาหาร เพื่อให้ครอบครัวชุมชนบริโภคพอเพียง โดยสนับสนุนกิ่งพันธุ์

พันธุ์ไก่ เมล็ดพันธุ์ผักให้ชุมชนไปผลิตอาหารเพื่อครอบครัว ผลิตเมล็ดพันธุ์ให้โรงเรียน บางครอบครัวมาขอรับความรู้ การปลูกจากทางโรงเรียนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ทำให้ชุมชนรู้จักผัก และวางแผนในการปลูกพืช และการใช้ยาฆ่าแมลงโดยใช้สารเคมีและครอบครัว มีรายได้จากการปลูกพืชและเลี้ยงไก่ จนเกือบเป็นรายได้หลักของครอบครัว บางครอบครัวจัดทำเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียนและชุมชน นำไปขยายผล โดยเฉพาะการปลูกมะพร้าวในบ่อซีเมนต์ซึ่งได้รับความรู้จากศูนย์ศึกษาพัฒนาเขาหินซ้อน

จากการเยี่ยมชมของคณะกรรมการ ทำให้ชุมชนมีความสุขกับการใช้ชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง มีการปลูกข้าว เลี้ยงปลา ปลูกผัก นอกจากไม่ต้องอาหารแล้ว ยังมีการจำหน่ายผลผลิต เพื่อเป็นรายได้ให้กับครอบครัวด้วย และต้องการให้มีการแก้กฏระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียนตลอดไป

